

Proclama del III Congrés Internacional sobre el Potencial dels Boscos en la Salut, sobre la vàlua dels boscos més naturals per a la salut i el benestar de les societats

Girona i la Garrotxa (Catalunya), del 7 al 10 d'octubre de 2019

NOSALTRES, participants del III Congrés Internacional sobre el Potencial dels Boscos en la Salut, del sector privat, social i públic, vinculats a organismes locals, regionals, nacionals i internacionals, de 17 països dels cinc continents, amb representació de propietaris, gestors i usuaris dels boscos, vinculats amb la natura i a la salut, volem:

RECORDAR les evidències científiques, cada vegada més àmplies, dels efectes positius que la natura en general, i els boscos en particular, tenen en la salut i benestar humans, a partir de les recerques biomèdiques, psicològiques i sociològiques realitzades en boscos d'Àfrica, Amèrica, Àsia, Europa i Oceania durant els darrers anys, amb revisions publicades per l'Organització Mundial de la Salut i altres organismes internacionals de referència.

CONSTATAR els progressos realitzats en l'aplicació de la teràpia forestal mèdica a l'Àfrica, Àsia, Amèrica, Europa i Oceania, que han donat lloc a programes específics, manuals, la formació de guies especialitzats, i l'establiment d'estàndards de qualitat i sistemes de certificació.

RECONÈIXER la iniciativa "Parcs saludables, gent saludable" que s'ha estès per diversos països del món, així com les valuoses aportacions fetes pel Grup especialista en salut i benestar de la Comissió Mundial d'Àrees Protegides de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN) i, a escala europea, les del Grup de treball sobre salut i àrees protegides de la Federació EUROPARC, així com els treballs en curs de la Conferència interministerial per la protecció dels boscos d'Europa (FOREST EUROPE).

RECONÈIXER que les valuoses tasques dutes a terme per diverses organitzacions i xarxes internacionals dedicades a la medicina i teràpia forestals, que comparteixen molts d'objectius, palesa la necessitat de fomentar la seva cooperació per millorar l'efectivitat, bo i respectant les particularitats de cadascuna.

TENIR EN COMPTE els posicionaments de la Decisió de la Conferència de les Parts del Congrés de Diversitat Biològica (2018) i de la Federació EUROPARC en el Comunicat de Jurmala (2019) per impulsar la iniciativa "Parcs saludables, gent saludable" a Europa, que ofereixen atractives possibilitats per reduir els costos sanitaris mitjançant el desenvolupament de programes de salut i benestar vinculats a la natura.

CONSTATAR l'aportació que la teràpia forestal i d'altres aplicacions del binomi "bosc i salut" poden fer en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU, principalment el número 3 (bona salut i benestar), el 13 (acció climàtica), el 15 (vida terrestre) i el 17 (aliances entre organismes sectorials diferents).

TENIR PRESENTS les aportacions dels dos congressos internacionals precedents sobre el potencial dels boscos en la salut organitzats a Heringsdorf (Alemanya) el 2017, i Krems (Àustria) el 2018, així com els altres dos congressos realitzats enguany, el 1r Congrés internacional de teràpia forestal a Califòrnia (EUA) i el Congrés Mundial sobre Boscos per a la Salut Pública realitzat a Atenes (Grècia), que han fet palès un moviment internacional creixent que vol intercanviar, col·laborar i aprendre, els uns dels altres, d'aquesta temàtica, amb el propòsit d'establir boscos saludables i boscos terapèutics arreu del món i aplicar teràpies basades en evidències contrastades. Entenent que són "boscos terapèutics aquells que han estat designats per usos terapèutics concrets, per les seves característiques especials (Congrés Internacional de Heringsdorf, 2017). Els tractaments en boscos terapèutics, amb terapeutes forestals formats i certificats, o amb guies i pràctics de teràpia forestal, poden tenir efectes beneficiosos en un ampli espectre de malalties i discapacitats, fins i tot en algunes disfuncions psíquiques en estadis avançats.

PALESAR que una aliada en la preservació dels boscos més naturals i madurs en si mateixos, és la valorització dels múltiples serveis ecosistèmics que generen, no sols pel que fa a la salut i el benestar humans, sinó també quant a la preservació de la biodiversitat, la protecció del sòl, la regulació del règim hídric, la depuració de l'aigua, la fixació de carboni, la lluita contra el canvi climàtic i les seves conseqüències, el proveïment de paisatge, de lleure, d'espiritualitat, de patrimoni, de singularitats i d'una infinitat de productes i recursos, tangibles i intangibles. Per això, disposar d'una bona diagnosi i cartografia de tots aquests serveis, valors, vocacions i singularitats dels boscos és molt útil.

AGRAIR ESPECIALMENT les valuoses aportacions realitzades en aquest congrés i els fructífers consensos que han sorgit dels debats i reflexions que s'han dut a terme en tots els aspectes esmentats, motiu pel qual

ENS COMPROMETEM A:

1. **Impulsar la cooperació, realització i difusió de la recerca** en relació als efectes dels boscos en la salut i benestar humans, en totes les seves facetes (preventiva, terapèutica, rehabilitativa i pal·liativa), tot prioritjant els àmbits que més s'escaiguin en cada ecosistema, país, territori, societat i sistema sanitari.
2. **Promoure una xarxa de boscos amb funcionalitat terapèutica** (amb un nivell de protecció equivalent a la categoria IV definida per la UICN) als nostres respectius països, integrada dins del sistema d'espais naturals protegits i/o de la xarxa de reserves representatives dels hàbitats forestals (categories I-IV d'UICN). Alhora, fomentar la qualitat i la vitalitat de la governança que s'escaigui en cada cas, per fer compatible la seva integritat ecològica amb els usos regulats de caire sanitari, terapèutic i ecoturístic, a partir d'una cultura de reciprocitat que desplegui polítiques i actituds que guareixin els boscos i altres ambients naturals relacionats.
3. **Fomentar la cooperació entre les diferents institucions que treballen a escala internacional en teràpia forestal, i promoure un estàndard de qualitat i un sistema de certificació consensuat**, que inclogui un codi de conducta deontològic, i tingui en compte les aportacions dels diversos models que han sorgit els darrers anys, i els harmonitzi de la manera més efectiva possible, atesa la necessitat de considerar les singularitats pròpies de cada país, territori o cultura.
4. **Adoptar i fomentar urgentment mesures de corresponsabilitat i de cooperació internacional** per reduir al màxim els impactes negatius en els boscos tropicals i boreals (els més greument afectats per causes antròpiques), i donar suport actiu als pobles indígenes i a les comunitats locals que hi viuen, aprenent dels seus valors culturals i espirituals, i dels seus sistemes de governança, atès que són els millors garants de la conservació de la seva biodiversitat i dels múltiples serveis ecosistèmics associats, tal com ha demostrat la darrera avaluació de la Plataforma Intergovernamental de Ciència i Política sobre Biodiversitat i Serveis Ecosistèmics (IPBES 2019).
5. **Difondre aquesta proclama entre tots els actors interessats dels nostres respectius països, i fer-la arribar als organismes internacionals i congressos que tracten temàtiques vinculades**, en especial l'Organització Mundial de la Salut, al Congrés Mundial de Conservació de la Natura de la UICN (França, juny 2020), i a la 15a Conferència de les Parts del Conveni de Nacions Unides sobre la Diversitat Biològica (Xina, octubre 2020) i el IV Congrés de la Societat Internacional de Teràpia Forestal (Portugal, 2020). I a escala europea, a la Comissió Europea i a la propera Conferència Ministerial sobre la Protecció dels Boscos d'Europa-Forest Europe a Eslovàquia (Octubre 2020), tot esperonant sinergies i recursos derivats dels Fons estructurals i d'inversió europeus, de manera que s'inclogui, dins de les temàtiques prioritàries per al nou període 2021-2027, l'impuls de la teràpia forestal i el desplegament d'infraestructures verdes de boscos saludables i terapèutics.

ALTRAMENT, LES ORGANITZACIONS DE CATALUNYA, AMFITRIONA DEL CONGRÉS, ES COMPROMETEN, A MÉS, A:

(a) Seguir promovent l'aplicació de les conclusions de la Declaració sobre la interdependència de la salut i natura aprovada enguany a Catalunya; (b) constituir a curt termini un fons públic-privat per a la diagnosi, conservació i custòdia d'una xarxa de boscos d'alt valor ecològic, i al seu si, una subxarxa de boscos amb funcionalitat terapèutica; (c) dur a terme un projecte pilot per al desplegament de la xarxa catalana de boscos saludables i terapèutics amb el mètode Sèlvans entre 2020-24; (d) avançar en la concertació i l'operativitat dels serveis públics de salut i benestar en la xarxa esmentada, i (e) cooperar internacionalment per preservar els boscos primaris i impulsar la teràpia forestal com a eina de preservació de boscos d'interès natural o estratègic. La Generalitat de Catalunya assumirà el protagonisme que li pertoca en la catàlisi i assoliment de tots aquests compromisos.

FINALMENT, TOTS PLEGATS, VOLEM FELICITAR CORDIALMENT a l'associació Sèlvans i a totes les entitats i persones que han col·laborat en l'organització d'aquest congrés, per la consecució d'uns resultats tant prometedors.

Girona, 10 d'octubre de 2019